

POZĪCIJA

Apstiprināta LSA Domes sēdē
30.09.2017.

30.09.2017.

Rīgā

Nr.2017/NP3

Par valodu lietojumu augstākajā izglītībā

ORGANIZĀCIJA

Latvijas Studentu apvienība (LSA) pārstāv Latvijas studējošo intereses nacionālā un starptautiskā līmenī. Saskaņā ar Augstskolu likumu, apvienības biedri ir visu Latvijas akreditēto augstākās izglītības iestāžu studējošo pašpārvaldes. LSA pauž demokrātiskā procedūrā formulētu, reprezentatīvu Latvijas studējošo viedokli.

SITUĀCIJA

Pamatojoties uz Izglītības likuma 9. pantu un Augstskolu likuma 56. pantu, valsts dibinātajās augstākās izglītības iestādēs studiju programmas iespējams īstenot tikai valodā, un svešvalodu pielietojumam ir stingri ierobežojumi. Studiju programmu īstenošana Eiropas Savienības (ES) valodās iespējama, ja programmā studējošie ir ārvalstu studenti vai programma tiek īstenota starpvalstu sadarbības ietvaros. Citās studiju programmās svešvalodā apgūstamais studiju saturs nedrīkst pārsniegt vienu piekto daļu no kredītpunktu apjoma, un tas nedrīkst ietvert gala un valsts pārbaudījumus, kvalifikācijas, bakalaura, maģistra darbu un zinātnisko darbu izstrādi. Studiju programmas, kas ietilpst valodu un kultūras studijas, valodu programmas grupās, drīkst īstenot svešvalodās, un par to atbilstību lemj licencēšanas komisija.

PAMATOJUMS

Esošais likumiskais ietvars nosaka stingrus ierobežojumus svešvalodu pielietojumam valsts augstākās izglītības iestādēs, īstenojot augstākās izglītības studiju programmas, kas var kavēt studiju programmu attīstību un izglītības konkurētspēju gan Eiropas augstākās izglītības telpā, gan pasaulē.

Svešvalodas ir nozīmīga AI sistēmas internacionalizācijas daļa un LSA uzskata, ka paplašinot svešvalodu pielietojumu AI programmu īstenošanā, ir iespējams veicināt gan studējošo, gan mācībspēku mobilitāti, celt Latvijas AI konkurētspēju, kvalitāti, kā arī veicināt ārvalstu un latviešu studentu integrāciju. Šādas pārmaiņas atļautu veidot kopīgas studiju programmas latviešu un ārvalstu studentiem. Brīvākas iespējas veidot starptautiskas studiju programmas var pozitīvi ietekmēt augstākās izglītības eksportu un starptautisko konkurētspēju, kas ir viens no aktuālajiem jautājumiem Latvijas augstākās izglītības telpā.

Attīstītas valodu prasmes var veicināt studentu mobilitāti, kā arī tas ir nozīmīgs faktors absolventu veiksmīgai pārejai uz darba tirgu pēc studiju programmu absolvēšanas.

NEPIECIEŠAMĀS IZMAIŅAS

Ir nepieciešams veikt izmaiņas atsevišķos normatīvajos aktos ietvertajās prasībās, lai nodrošinātu augstākās izglītības iestāžu iespējas brīvāk organizēt savu darbu un īstenot studiju programmas vai to daļas svešvalodās:

1. Akadēmiskā (bakalaura, maģistra) un zinātniskā (doktora) grāda ieguvei nepieciešamie darbi izstrādājami kādā no svešvalodām, noslēguma darba izstrādātājam to saskaņojot ar darba vadītāju un komisiju, tādējādi pārliecinoties par spēju kvalitatīvi darbu vērtēt un vadīt.
2. Augstākās izglītības iestādei ārvalstu studentiem jānodrošina iespēja apgūt latviešu valodu. Ja ārvalstu studējošā studiju periods pārsniedz sešus mēnešus vai 20 kredītpunktus, vai 30 ECTS, valsts valodas apguve ir studējošajam ir obligāta.
3. Valsts dibinātas augstākās izglītības iestādes var īstenot daļu no studiju programmas vai visu studiju programmu svešvalodās, ja ārējās kvalitātes novērtēšanas procedūrās tā var pierādīt, ka spēj to īstenot kvalitatīvi.
4. Augstākās izglītības iestādēm ir jābūt tiesīgām patstāvīgi noteikt studiju programmu saturu, formas un īstenošanas valodu, kā arī lemt par svešvalodu lietošanu sava darba organizēšanā, neapdraudot un izkopjot valsts (latviešu) valodas statusu un neradot riskus augstākās izglītības iestāžu darbībai.

REZULTĀTS

Augstākās izglītības iestāžu brīvāka rīcībspēja noteikt valodu, kādā īstenojama studiju programma, veicinās Latvijas AI konkurētspēju Eiropas augstākās izglītības telpā. Tiesības lemt par svešvalodu izmantošanu studiju procesā un darba organizēšanā augstākās izglītības iestādēm sniegs iespēju brīvāk piesaistīt starptautiska mēroga speciālistus un brīvāk veidot savu personālsastāvu.

Nozīmīgs aspekts ir akadēmisko un zinātnisko darbu iesniegšanas un aizstāvēšanas iespējas svešvalodās, tādējādi veicinot zinātnes attīstību un starptautisku publikāciju iespējas.

Ar šo pārmaiņu nepieciešamību LSA uzsver izglītības iestāžu nepieciešamību izvērtēt savas iespējas un potenciālu attīstīt starptautiski konkurējošas studiju programmas, kas veicinās absolventu prasmes un tālākās iespējas darba tirgū.

Prezidente

M.Belova